

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm
Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvns Rectè
Obeundum**

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

Probationes à sanctis Patrib. Latinis, tam veteribus Doctoribus, quàm recentioribus Scholasticis sumptæ. Capvt VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

ne tum quidem purè accedimus. Vides igitur ex sententia huius doctissimi Patris, licere tibi quotidie ad Eucharistiam accedere, si tamen munda conscientia accedas.

*Theo-
phylact.*

Theophylactus, siue magis sit Athanasius in illud Pauli prioris ad Corinth. II. Probet autem seipsum homo, sic scribit: Neminem tibi iudicem proposuerim, præter teipsum. Tu itaque conscientia exanimata discussaque, ad ito ea mysteria, non festis, non profestisq; diebus, sed quouis tempore, cum purum te & dignum compereris Quid clarius pro nostra sententia dici poterat?

*Probationes à sanctis Patribus, Latinis, tam
veteribus Doctoribus, quàm recen-
tioribus Scholasticis sumpt.e.*

CAPVT VI.

*Cypria.
in oratio-
nem Do-
min.
Serm. 6.*

VT verò ad Latinos iam veniamus, B Cyprianus in primis ait: Hunc autem panem dari nobis quotidie postulam, ne qui in Christo sumus, & Eucharistiam quotidie ad cibum salutis accipimus, intercedente aliquo grauiori delicto, dum abstenti, & non communicantes à coelesti Pane prohibemur, à Christi-
sticor.

Cfti corpore se-
monente, Eg-
lo descendi
vivet in aete-
æternum viu-
ne, Vt ma-
corpus eius
iure commu-
rimendum e-
abstentus se-
procul rema-
ipso & dicer-
hominis, &
habebitis vi-
nostram, id
quotidie pe-
manemus &
& corpore
bis, vt vides
dat nobis f-
ptionem,
ex quotidi-
tumq; peri-
fit. Et in se-
Doctor mi-
huius Sac-
dignus pro-
verè Chri-
per præ m-

si corpore sepatemur, dicente ipso & monente, Ego sum panis vitæ, qui de celo descendi: si quis ederit de hoc pane, vivet in æternum. Quando ergo dicit in æternum vivere, si quis ederit de hoc pane, Vt manifestum est eos vivere, si qui corpus eius attingunt, & Eucharistiam iure communionis accipiunt, ita contrarium est, & orandum, ne dum quis abstinens separatur à CHRISTI corpore, procul remaneat à salute, comminante ipso & dicente. Nisi ederitis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis, & ideo panem nostrum, id est, CHRISTUM, dari nobis quotidie petimus, ut qui in CHRISTO manemus & vivimus, à sanctificatione & corpore eius non recedamus. His verbis, ut vides, Divus Cyprianus commendat nobis frequentem Eucharistiæ summptionem, ostenditque quantum commodi ex quotidiano eius usu nascatur, quantumque periculi ex abstinentia timendum sit. Et in sermone de cæna Domini, idem Doctor mirificè atque divinitus de digna huius Sacramenti summptione loquitur: dignus profectò sermo, qui ab omnibus verè Christiani nominis studiosis semper præ manibus habeatur.

Bea.

FI
mus. Vides
ctissimi Pa.
ucharistiam
conscientia

is sit Atha-
ad Corinth.
mo, sic scri-
a proposue-
que consci-
e, adito ea
festis que die-
m purum te
clarius pro
e?

Latinis, tam
m recen-
pt.e.

veniamus,
ait: Hunc
otidie postu-
, & Eucha-
utis accipi-
auiori deli-
munican-
ur, à Chri-
sticol.

Hilari^o Beatus Hilarius quoque ait: Si non
distinct. sunt tanta peccata, vt excommunicetur
2. de cō. quis, non se debēt à medicina corporis
sec. c. de & sanguinis Domini separare: vnde ti-
si non mendum est, ne diu abstractus à corpo-
sunt tan re Christi, alienus remaneat à salute: qui
ta. peccare quieuerit, communicare non
 desinat.

Præterea D. Ambr lib. 5. de sacra. c. 4.
 in orationem Dominicam ita ait: Si
 quotidianus est Panis, cur post annum
 illum sumis, quemadmodum Græci in
 Oriente facere consueuerunt? Accipe
 quotidie, quod quotidie tibi profit: sic
 viue, vt merearis quotidie accipere Qui
 non meretur quotidie accipere, nō me-
 retur post annum accipere. Et paulò
 post: Qui vulnus habet, medicinam re-
 quirir: vulnus est, quia sub peccato su-
 mus: medicina est, cœleste ac venerabi-
 le Sacramentum. Panem nostrum quo-
 tidianum, da nobis hodie: quotidie si
 accipis, quotidie tibi hodie est. Quæ
 verba, imò integer sermo, est apud Au-
 gustinum de verbis Domini, Serm. 28.
 vt cuique videre licet.

Ambros. Iam Ambros. lib. 4. de Sacrament. ca.
habe- c. ait: Si quotiescunque effunditur san-
tur. guis Christi, in remissionem peccato-
 rum

rum effu-
 cipere, v-
 semper
 dicina

Et ali-
 quod a-
 & innoc-
 sed grau-
 mus, sa-
 facit ma-
 ob nesci-
 arcent C-
 & digno-
 rij vsu.

D. qu-
 ita scrib-
 cipiend-
 Hispani-
 pfit quic-
 & carpi-
 thoribu-
 uiter ad
 Ecclesia-
 offician-
 bus trad-
 dinem, a-
 ti. A qu-
 absq; co-
 conscien-

rum effunditur, debeo illum semper accipere, ut mihi peccata dimittantur: qui semper pecco, semper debeo habere medicinam

Et alibi idem Ambr. Graue est (inquit) quod ad mensam tuam mundo corde, & innocentibus manibus non venimus: sed grauius est, si quia peccata metuimus, sacrificium non reddimus. Et hoc facit maximè contra aduersarios, qui, ob nescio quem timorem irreuerentiæ, arcent Christi fideles, alioqui probatos & dignos, à frequenti huius sacri mysterij vsu.

D. quoque Hieronymus ad Lucianum ita scribit: De Eucharistia quotidie accipienda, quod Romanorum Ecclesiæ & Hispaniæ obseruare perhibentur, scripsit quidem Hippolytus vir disertissimus & carptim diuersi scriptores ex variis authoribus edidère: sed ego illud te breuiter admonendum puto, traditiones Ecclesiasticas, præsertim quæ fidei non officiant, ita obseruandas, ut à maioribus traditæ sunt, nec aliorum consuetudinem, aliorum contrario more subuertat. Atque utinam possimus Eucharistiam absq; condemnatione nostri, & pungente conscientia semper accipere, & Psalmi-

K

stam

*In cap.**Si quo-**tiescunt**que de**consec.**dist. 8.**Hier. ad**Lucia-**num.*

stam audire dicentem: Gustate, & videte quàm suavis est Dominus. Ex quibus constat, temporibus B. Hieronymi frequentem communionis usum non solùm Romæ, sed (vt superius diximus) in Hispania quoq; inualuisse: deq; quotidiana communione non solùm Hippolytum, sed alios quoque scriptores, libros, edidisse asserit. Vbi etiam videre est, quã religiosè cupiat, vt omnes sine condemnatione nostri possimus semper Eucharistiam accipere, quod quidem faciet, qui probata conscientia dignè ad communionem accedet.

Hieron.

Idem quoque Hieronymus Epistola ad Galat 4. ait: Itaque sicut nobis licet vel ieiunare semper, vel semper orare, & diem Dominicam accepto Domini corpore indefinenter celebrare gaudentibus, non ita est fas ludæis immolare Agnũ: Ex quibus B. Hieronymi verbis constat, licere nobis dominicam diem accepta sacra communione continenter celebrare, quod tamen aduersarij negat.

Hieron.

Idem Hieron. in regula ad Eustochiũ c. 9. consilium dat Monialibus, vt bis vel sæpius in mense confiteantur, atque communicent. Confiteantur, inquit, singulæ singulis mensibus bis, aut plu-

rius

ries cri
nionem
gnatur
intren
bis sati
sentent
minicis
fructuo
dem id
dixit n
die con
contra
prehen
spondit
author
Beat
ait Iter
licet C
quotid
mortal
Et in
Innoce
ra & si
tifera a
tendite
bita no
dimitti
de: pan

ries crimina occulta, & sacra commu-
nionē Dominici corporis munita, pu-
gnaturā viriliter dæmonum castra sub-
intrent. Ex supra positis Hieronymi ver-
bis satis planum fit, fuisse illum in ea
sententia, vt communicare singulis Do-
minicis, vel bis in mense, sanctam ac
fructuosum esse iudicaret: quandoqui-
dem id & probat, & suadet, nec vnquam
dixit nefas vel periculosum esse quoti-
die communicare, etiam si in Apologia
contra Iovinianum dicat, se id nec re-
prehendere, nec probare. Ad quos re-
spondimus, vbi de Augustini vel Alcuini
authoritate agebatur.

Beatus quoque Augustinus, alibi sic *Sap. c. 32*
ait Iteratur autē quotidie hæc oblatio, *Obiec. 4.*
licet CHRISTVS semel sit passus, quia *August.*
quotidie peccamus peccatis, sine quibus *Vi est in*
mortalis infirmitas viuere non potest. *c. virū.*

Et in tractatu Euangelij Ioan. 26. ait: *sub figu-*
Innocentiam ad altare reportare: pecca- *ra dist.*
ra & si sint quotidiana, vel non sint mor- *2. de cō-*
tiferā antequam accedatis ad altare, at- *secr. Au-*
tendite quid dicatis: dimitte nobis de- *gust.*
bita nostra, sicut & nos dimittimus, &c.
dimittis? dimittetur tibi: securus acce-
de: panis est, non venenum.

K 2 Idem

*August.
Epistol.
1.8. ad
Janua.
rium.*

Idem quoque Augustinus, respondens ad quorundam contentione[m], quum alij negarent quotidie accipiendam esse Eucharistiam, alij verò quotidie accipiendam affirmarent, si inquit, Rectius inter eos fortassis dirimit litem, qui monet, ut præcipue in Christi pace permaneant: faciat autem vnusquisq; quod secundum fidem suam piè credit esse faciendū. Quòd Augustinus monet, ut in Christi pace permaneant, & in frequentatione Eucharistiæ etiam quotidiana faciat vnusquisque quod secundum fidem suam piè credit esse faciendum. Qui sunt isti adeo seueri, qui eos audent reprehendere, quos vir sanctus monet, ut secundum fidem suam faciant? In his locis D. Augustinus vel suadet, vel permittit quotidianam Eucharistiæ sumptionem, nec vllibi reprehendit: cum nos nihil aliud in assertionem nostram statuamus, nisi hoc, Communicare singulis hebdomadibus, laudabilius multo ac fructuosius esse, quam abstinere.

Sententia etiam istius Augustini (ut à multis asseritur) de verbis Domini Ser. 28. satis aperta est pro frequentatione communionis: quam tamen nos hic adducimus, quia totus ille sermo videtur

tur ipsi
men totu
mentis ca
beatur.

Quam
iam Aug
bus cap. 5
vt quida
cum ait:
cipere E
hendo:
bus com
tor, si ta
di sit: E
confessio
rectione
nitet, a
Domini
vsque ad
quam p
tur om
charisti
diana su
nimium
qui rep
audet.

B. et
ait: P
nobis h

tur ipsi Augustino attributus, cum tamen totus apud Ambro lib. 5. de Sacramentis cap. 4. ut superius diximus, habeatur.

Quam quoque assertionem idem etiam August. de Ecclesiasticis dogmatibus cap. 53. (siue liber ille fuerit Alcuini, ut quidam docti viri affirmant) probat cum ait: Quotidie communionem percipere Eucharistiæ, nec laudo nec reprehendo: omnibus tamen dominicis diebus communicandum suadeo, & hortor, si tamen mens sine affectu peccandi sit: Et paulò post rursus hortatur, ut confessio religionis studio per vitæ correctionem, & contraria pro his quæ peccant, agat, & Eucharistiam omnibus Dominicis diebus supplex & submissus usque ad mortem percipiat. Vides iam quam piè suadeat hic author, & hortetur omnes, ut singulis Dominicis Eucharistiam accipiant. Quòd si de quotidiana sumptione loqui velimus, certè nimium morosus es, nec dicam impius, qui reprehendis, quos Augustinus non audeat.

B. etiam Gregorius idem innuit, dum *Gregor.*
ait: Prouidens enim Dominus dedit *ut est in*
nobis hoc Sacramentum salutis, ut quia *ca. quid*

K 3

nes

fit san- nos quotidie peccamus, & ille iam mori
guis di- non potest, per illud Sacramentum pec-
stinct. 2. catorum remissionem consequamur,
de con- Quotidie enim ille comeditur & bibitur
secra. in veritate, sed integer, & viuus, atque
 immaculatus manet.

Gregor. Et Gregorius septimus lib. I Registri,
 Epist. 31 ad Matillem sic ait: Inter cetera
 quæ contra principem mundi arma Deo
 fauente contuli, quod potissimum est,
 vt corpus Dominicum frequenter acci-
 peres, iudicavi, vt certè fiducia Matris
 Domini te omnino committeres, præ-
 cepti. Qui liber quauis non sit excusus,
 dignus est tamen qui legatur, tum pro-
 pter doctrinæ excellentiam, tum pro-
 pter viri sanctitatem.

Bernard. Beatus enim Bernardus sic ait: Qui
 vulnus habet, medicinam querit: vulnus
 habemus, dum sub peccato sumus: me-
 dicina est Sacramentum, quotidie acci-
 pe, quotidie curaberis. Vides quod con-
 silium det prudentissimus medicus ani-
 marum nostrarum Bernardus?

Et in sermone de cœna Domini ait:
 Quid facis, homo ingratus? adora deuo-
 tius, & recole frequentius in sacramen-
 to altaris salutem mundi pro te passam,
 vitam

vitam pr
 infirmata
 ci sponsi,
 bates, &
 ri, gustau
 ri quod n
 altaris f
 tempore
 sua, id e
 lius, vtp
 contrect
 audituri

Beat.
 Pontifex
 nimirum
 feratur
 Aduerte
 raro ad
 dere.

Et B
 Patrum
 vt si fier
 munica
 cramen
 etiam v
 prius c
 nionem

Qui
 cur, q

vitam pro te mortuam, fortitudinem infirmatam. Et in eodem sermon. Amici sponsi, id est, boni Episcopi, boni Abbates, & ceteri timorati ac religiosi viri, gustauerunt, & plenissimè sunt experti quod nos diximus, ideoq; ad mensam altaris frequentius accedunt, omni tempore candida facientes vestimenta sua, id est, corpora, prout possunt melius, utpote Deum suum manu & ore contrectaturi, & colloquentem sibiipsis audituri.

Beat. quoque Innocentius summus *Innoc.* Pontifex admonet, cauendum esse ne si nimirum huius Sacramenti sumptio differatur in mortis periculum incurratur. Aduerte igitur quam periculosum sit raro ad tantum Sacramentum accedere.

Et B. Apollonius (ut legitur in vitis *Apoll.* Patrum, in eius vita) admonet idem, ut si fieri posset, Monachi quotidie communicarent, ne si quis abhorreret à Sacramento, alienaretur à Deo. Curabat etiam ut fratres, qui cum ipso erant, non prius cibum sumerent, quam communionem dominicam percepissent.

Quibus autem incommodis afficiatur, qui à celebratione huius sanctif-

Incom- simili Sacramenti abstinere, cum laudabi-
moda cō- liter, & sine peccato posset accedere, pul-
municā- cherrimè exprimit doctissimus & vena-
tium. rabilis Beda, in quodam tractatu sic scri-
Beda. bens: Sacerdos non legitimè impeditus
 celebrare omittens, quantum in eo est,
 priuat sanctam Trinitatem laude & glo-
 ria, Angelos lætitia, peccatores venia,
 iustos subsidio & gratia, in purgatorio
 existentes refrigerio, Ecclesiam spiritua-
 li Christi beneficio, & seipsum medicina
 & remedio. Quorum postremis priuan-
 tur etiam hi, qui cum dignè possint, no-
 lunt tamen accedere.

Schola- Si vellem sententias Scholasticorum
sticorū & grauissimorum Doctorum adducere,
docto- ostenderem neminem esse (quod ego
rum te- viderim) qui simpliciter loquendo, fre-
stimo- quentationem sacræ Eucharistiæ, non
nia. solùm per singulas hebdomadas, verùm
 etiam quotidianam, dummodo, quis
 probatus accedat, non magnopere
 probet.

Thomas Vt autem breuitati consulam, pau-
 cos es multis, grauiores tamen, in testi-
 monium nostræ assertionis adducam,
 & in primis D. Thomam, qui in 3. par-
 te. quæstion 80. articul. 10. docet, Sacra-
 mentum tam ex parte sua, quam ex
 parte

parte sua
 esse quot
 inueniat.
 ad tertia
 loquend
 stinere. B
 Qui eni
 &c post
 Quia tar
 se loquer
 tur, qu
 quam qu
 In ead
 dem affe
 nem.

B. Bo
 Si quis se
 le esset h
 mundum
 deret cit
 tione, a
 libus p
 omni di
 modum
 instituta
 diversa.

Et in
 rum lib
 lubre ef

parte sumentis consideratum, laudabile esse quotidie sumere, si quis se paratum inueniat. Et in 4. dist. 12. in responsione ad tertiam, & ultimam dicit, simpliciter loquendo melius esse sumere, quam abstinere. Et in illud prioris ad Corinth 11. Qui enim manducat, & bibit indignè, &c. post longam disputationem, sic ait: Quia tamen amor præfertur timori, per se loquendo, commodabilius esse videtur, quòd aliquis frequentius sumat, quam quòd tardius.

In eadem sententia est Richardus, eadem afferens cum D. Thoma responsionem.

B. Bonaventura in 4. distinct. 1. ait: *Bona-*
 Si quis semper esset paratus, semper uti- *uentu-*
 le esset hoc Sacramentum accipere, ut *ra.*
 mundum receptaculum habens, comederet cibum hunc cum honore, deuotione, ac fructu multiplici. Hinc fidelibus primitiue Ecclesie competebat omnidie accipere, utpote Sanctis. Postmodum verò charitate refrigescente, instituta sunt tempora communicandi diuersa.

Et in tractatu de profectu Religiosorum libr. 2. capit. penult. ita scribit. Salubre est tamen & utile, quod homo

K 5 sape

sape se ad illius medicamenti susceptio-
nem præparet, & quanto deuotius valet,
illud percipere studeat, & post perceptio-
nem in studio se conseruet. Et paulò
post: Et licet quandoque trepidè, tamen
confidens de misericordia Dei fiducia-
liter accedat. Quòd si se indignum re-
putat, cogitet quod tanto magis eget, &
necesse habet requirere medicum, quàn-
tò magis senserit se ægrotum. Non enim
est opus valentibus medico, sed male ha-
bentibus. Nec ideo quæris te iungere
Christo, vt tu eum sanctifices, sed vt tu
sanctificeris ab illo. Nec propterea præ-
termittenda est sacra cõmunio, si quan-
doque non sentit homo specialem deu-
otionis gratiam, cùm se ad illam præ-
parare studet, vel est in ipsa perceptio-
ne, vel post fortè minus deuotum se sen-
tiat, quam vellet. Vides, vt vir religiosis-
simus, & nostram assertionem confirmet,
& sanctissimæ Eucharistiæ frequenta-
tionem comprobet.

*Bonaue-
tura.*

Beatus quoque Dionisius Carthusia-
nus in 4. distinct. 12. dicit, cæteris pari-
bus multò melius esse ex charitate & ze-
lo boni communis accedere, quàm ex
humilitate & timore cessare, præsertim
cum

cùm Sac-
rum totiu-
tix, medi-
huiusmodi
quem de
composu-
conscribi-
Ioan. e-
ficat ait:
sanctissim-
ex amore
diæ Dei s-
re, vel sc-
mento q-
tum face-
lo, qui n-
timo imp-
iungit: S-
uerentia-
num se
accedit.

Adria-
ruditus,
stix scrib-
viribus f-
sumere h-
nere: idq-
Duran-
rit, doce-

cum Sacramentum istud sit Sacramen-
tum totius charitatis, liberalitatis & gra-
tiæ, medicinaque animæ: & multa alia
huiusmodi subiungit. Et in tractatu,
quem de communionis frequentatione
composuit, multa de assiduo illius usu
conscribit.

Ioan. etiam Gerson tract. 9. in Magni *Gerson.*
ficat ait: Consideratis effectibus huius
sanctissimi Sacramenti, laudabilius esse
ex amore eius, & confidentia misericor-
diæ Dei sæpius accedere, quàm ex timo-
re, vel scrupulis se diu ab eodem Sacra-
mento quodammodo excommunicatum
facere: neque se exponere pericu-
lo, qui non habet certitudinem de legi-
timo impedimento. Et post pauca sub-
iungit: Sed stultus illius timor est & re-
uerentia minus prudens, qui ad Domi-
num se vocantem & inuitantem non
accedit.

Adrianus summus Pontifex, & vir e- *Adria-*
ruditus, in 4. de Sacramento Eucharis- *nus.*
tiæ scribit: Adhibita præparatione pro
viribus fragilitatis humanæ satius esse
sumere hoc Sacramentum, quàm absti-
nere: idque efficaciter probat.

Durandus in 4. distinct. 12. idem asse- *Duran-*
rit, docens laudabilius esse accipere Eu- *dis.*
cha.

charistiam, quàm abstinere, tam ex genere facti, quàm ex parte effectus: & etiam ex habitibus inclinantibus ad accipiendum & abstinendum: quod ipse planè ostendit. Innumerabiles alios, eosq; grauissimos Doctores idem asserentes, breuitatis studio prætereo. In eadem namque, vel simili sententia omnes ferè Summistæ, aliiq; Scholastici maxima confessione conveniunt.

Rationes tum à causa, tum ab effectu, tum etiam ab experientia ductæ.

CAPVT VII.

ET si satis esse deberent testimonia superiùs adducta ad intuendam veritatem, satis alioqui per se perspicuam: nihilominus eandem sententiam firmissimis rationibus probare nitemur, vt nullus aduersariis tergiuersandi locus relinquatur: nisi malint opinionem semel cõceptam pertinacius tenere, quàm cognitæ perspectæque iam veritati cedere.

Ratio prima. Sit igitur hæc prima ratio: Hoc Sacramentum est spiritualis cibus animæ: vt est apud Ioa. 16. Nisi manducaueritis carnem filij hominis, non habebitis vitam in vobis. Et postea: Caro mea verè est

est cibus
indiget f
humidum
interitus
vitæ spi
ius Sac
ex concu
cupation
deuotio
Deum: p
tum fre
fieret, r
alienare
reretur.
uendum
ti sum p
lum inc
frequen
vuliores
abstiner
Secu
cramen
mas in
mo ma
& deuo
huius S
mation
amoris
freque